

Bibliaóra – 2020. november 27.

Előfohász: „Elcsüggedtem, meggörnyedtem nagyon, úgy járkálok egész nap, mint aki gyászol. Derekam égő fájdalommal van tele, nincs ép hely testemen. Kimerültem, végképp összetörtem, szívem gyötrelmében kiáltozom. Uram, előtted van minden kívánságom, nincs rejtve előtted sóhajtásom. (Zsolt 38,7-10).”
Ámen.

Ének: 276. dicséret 1-5: „Egyedüli reményem...”

Előima:

Szívünkben kérjük Urunk, hogy minden úgy legyen, amint Te akarsz. Te gazdag vagy szóban és tettben, és kegyelmes tervedet erős karoddal véghezviszed. Te rád hagyatkozunk és könyörgünk, hogy táplálj bennünket éltető üzeneteddel. Ezen a világon nincs erő, ebben az országban nincs segítség, de ha Rád feltekintünk, az erőt bizonyosan megkapjuk. Tőled várjuk ma is a segítséget, mint egykor Jób és társai. Add, hogy ne legyen csak bölcsekedés, hanem mennyei bölcsesség mindaz, amit elkészítettél számunkra. Taníts meg Urunk vigasztalni, ne legyünk barátaink nyomorúságos vigasztalói, hanem szüntelenül dicsérjünk Téged, aki megtanultál, és ma is tanítasz sírni a sírókkal és örülni az örülőkkel. Te saját népedet kiemelted az éjszakából. Ha a napsütés elhomályosul lelkünk mélyén, ragyogj fel nekünk Krisztus. Ha fellegek borítják életünket, küldd el Szentlelkedet, hogy fújja el azokat erejével, szeretetével és józanságával. Te megígérted minden népnek az üdvösséget, és tudjuk, hogy beváltod ígéreted. Jöjj, és úgy erősíts, hogy lásd meg gyengeségünket, hass oda szavaddal és lelkeddel, ahol fáj. Amit értünk, Te tedd világossá. Amit nem hallunk, azt Te szólaltasd meg lelkiismeretünkben. Amit nem látunk, azt mutasd meg a keskeny úton. Amit elfelejtünk, azt Te juttasd eszünkbe. Jézus Krisztusért, érintsd meg életünk úgy, hogy érezzük jelen vagy és kegyelmed mindent gyógyít. Ámen.

Ószövetségi alapige: Jób könyve 18. rész

„Meggörnyedtél a súahi Bildád, és ezt mondta: Mikor hagyok már fel a szavakkal? Gondolkozzatok, és aztán beszéljünk! Miért tartasz bennünket állatnak, és miért nézel ostobának? Ha magadat marcangolod haragodban, talán elpusztul miattad a föld, és elmozdul helyéről a kőszikla? Sőt, a bűnösök világossága kialszik, tüzük lángja nem fénylik. A világosság elsötétedik sátrában, mécsese kialszik mellette. Erőtlen lépései megrövidülnek, saját tanácsa buktatja el. Mert lába hálóba bonyolódik, és kelepcébe kerül. Sarkát csapda ragadja meg, és hurok feszül rá. Kötél van elrejtve számára a földön, és csapda van ösvényén. Köröskörül félelmek rémítik, és kergetik lépten-nyomon. Éhesen vár rá a nyomorúság, és kész a veszedelem, hogy elbuktsassa. Darabonként rágja le a bőrét, darabonként rágja a halál kezdete. El kell szakadnia biztonságos sátrától, és oda

kell lépnie a borzalmak királya elé. Sátrában nem az övéi laknak, lakóhelyére kénkövet szórnak. Alul elszáradnak gyökerei, és felül lefonnyad az ága. ¹⁷Emlékezete eltűnik a földről, és nem emlegetik nevét az utcán. Világosságból sötétségbe taszítják, a föld kerekességéről elúzik. Utódja és sarjadéka nem lesz népe között, senkije sem marad lakóhelyén. Végnapján elszörnyednek a nyugaton lakók, és iszonyat fogja el a keleten lakókat. Bizony, így jár az álnokok hajléka, annak lakóhelye, aki nem akar Istenről tudni.”

Bildád ironikus. Személyes támadásba kezd, és nem akar megegyezésre jutni. Makacs egy barát. Ingerült, de sajnós csak az igazságérzete nagyobb. Végül észrevétele felületesen és meggondolatlanul érinti az IGAZSÁGOT.

Másodszor lepi meg szavaival Jób lelkét. Amikor először megszólalt abba kapaszkodott, hogy „Jób fiai vétkeztek!” Könnyű kiindulási pontnak bizonyult ez a megállapítás, ami a szenvedés okát kereste. Amit elmondott, ahhoz most már nem tér vissza, de semmi újat nem fogalmaz meg. A saját megállapításait nem támasztja alá, csak cinikusan mintha valami istentelenről beszélne, kiábrázolja a szenvedőt. Hasonlóan beszélt Elifáz, és Bildád csak azt aktualizálja. Példás istentelen Jób, és ráhúzza nézetét az ő történetére.

Az első mondatban többes számban szólítja meg a szenvedőt. Talán a barátokat is belefoglalta kritikai látásába? Nem, minden szava csak Jób felé irányul. Irónia ez. Gúnyosan ismétli meg szavait. Parodizálja Jób életének keserű szájízét. Az első három vers jól mutatja, hogy szinte úgy akar segíteni, hogy felidézi a szenvedő szavait. Mit mondott, miért mondta, hogyan értette. Számára ismétlés a tudás anyja, de sajnós nincs mögötte segítő szándék. Akarva-akaratlanul válaszol. Válasza azonban királyi többesbe burkolva gúny és elmarasztalás. Szinte kimondja: Ne fárassz minket Jób. Ezután a közvetett irónia közvetlen támadásba csap át.

Első üzenete Isten Igéjén ma felénk éppen ez. Idegeskedünk, felháborodunk más baján és gondolkodás módján, amit tanúsít saját sorsával kapcsolatban. Idegeskedés. Nyugtalanság. Fáj az, ahogyan gondolkodik, de nem fáj az, ami a másoknak szenvedés és baj. Jób válaszai arra sarkalják Bildádot, hogy kimondja: **TE NEM ÉRTÉKELED BARÁTAIDAT.** Teljesen ragaszkodik ahhoz a Jézusi megállapításhoz: *„Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem velem gyűjt, tékozol.”* (Mt 12,30) Teljesen mellőzi Jób szavait, elbeszél mellette, mert nem akarja érteni, ami fáj, az fáj. De nagyon fáj. Sokszor jobban fáj a barátok értetlensége és az ebből kifolyó nyugtalanság, mint a szenvedő saját baja.

Bildád következő támadása arról tanúskodik, hogy Jób saját szubjektív érzéseit objektív valóságnak tünteti fel. „Saját belső káoszom a világ önkényes káosza.” Bildád ezt a mondatot felemelkedett bölcs hangnemben közli. Nem lehet

általánosítani egy ember szenvedését. A szubjektív világ látása tönkretesz. Elhomályosítja az elmét. Az általános törvények mindenkire, mindenütt és mindig érvényesek. Bildád védi az általánosan elfogadott törvényeket. Ezek még rád is érvényesek szenvedő Jób. Mit gondolsz magadról? Mit tudsz, amit mi nem? Isten teremtett világa a te sötétséged miatt nem lesz sötét. Objektív törvényeket feltételez. Amiről te beszélsz, drága Jób, azok csak a te érzéseid, a te szubjektív meglátásaid. Nincs mögöttük valóság.

Áthidalhatatlan feszültség van Jób és a barátok között. Kategóriákban gondolkodnak: Objektív és szubjektív. A valóság így hullik szét szemünk előtt. Én azt gondolom, én úgy látom. Te pedig így tapasztalod. Mit szól hozzá Jézus? Mit mond a Mindenható? Hogyan lát engem az Úr, Aki igazságos és könyörülő Isten?

Ez gyakran megvilágítja előttünk a világot, de sokat elferdít abból az igazságból, ami csak Istennél van meg. Istennek lehetséges, hogy az, ami számunkra lehetetlen, az valóság legyen. Amiről álmodni sem mertünk, Isten azt készítette el az Őt szeretőknak. Nála nincs szubjektív vagy objektív. Ő nem csólátó. Neki nincs szüksége távcsőre. Ő nem mutogat és általánosít. Mindenkivel egyénileg bánik. Törvényszerűségeit majd Jóbnak és barátainak is elmondja, és akkor minden világos lesz majd. Amikor Isten beszél, hatalommal beszél. Amikor Jézus, Isten Fia beszél, úgy szól, mint akinek hatalma van, és nem, mint egy az írástudók közül. (Mt 7,28-29)

Mi a saját bölcsességünket csak egy bizonyos tapasztalati szűrőn keresztül vizsgáljuk. Emberi törvényhozó testület, fizikai és lelki törvényszerűségek. Igaz nem igaz. Mindent megkérdőjelezünk, és leegyszerűsítünk az objektivitás és szubjektivitás önző látására. Pedig egy élet sokkal több, mint amit én vagy Te látsz belőle. Isten látja Őt, aki nem személyválogató. A közösségi vagy egyéni tapasztalatokat általánosító ember nem lát túl önmagán. Ez így van. Aki az objektivitás szintjén él, sohasem fogja tudni kimondani és mással is kimondatni: Legyen meg az Úr akarata. „NöúmAdonaj” – a legnagyobb ószövetségi instancia. Egyedül Ő, az igaz barát az illetékes felmenten ivagy épp elmarasztalni a szenvedőt. A lelki bölcsesség nem a világ törvényszerűségeit sorakoztatja föl, hanem melléálló szeretettel segít. A lelki bölcsesség nem oktat, hanem cselekszik. A lelki bölcsesség nem filozofál, hanem lehajol. A lelki bölcsesség nem mellőzi az egyént, és általánosít, hanem éppen Vele van.

Mert a fájdalom pusztá ténye mellőz minden általánost. Akinek fáj, azt nem érdeklik a törvényszerűségek. Nincs objektív vagy szubjektív látása, a fájdalomra koncentrá, a rosszra összpontosít. Használhatatlan minden ott, ahol valami fáj.

Édesapám példáját hozom fel, aki karácsony estéjén 1996-ban nem hogy nem tudott közénk leülni és vigasztalni bennünket, erősítve saját lelkét a megszületett

Megváltó csodájával, hanem ordított, és ordítása, üvöltő fájdalma elnyomta még a mi gyerekzsivajunkat is, akik mit sem sejtve, hogy mi történik a hálósobában, az ajándékainkat bontogattuk.

A fájdalmat külsőleg még szemlélni sem lehet, mindig csak belülről érezzük. A fájdalmat csak az érzi, akinek valóban fáj. Mindig az egyén szenved. Százazrekről, milliók szenvedéseiről beszélünk, de a számok mögött egyének vannak, akik másképpen élték meg a saját szenvedésüket. A vér folyásos asszony egész élete és próbálkozása vagy Jairus pillanatnyi rövid szenvedése mennyire más. Erről fog beszélni Jób a következő fejezetben. Csak én tudom... Csak én... Ebben pedig csak én létezem és a Velem és engem perlekedő Úr és ti. Vitathatatlan valóság a szenvedés.

Bildád beszédében tradíciós jelek érkeznek. Szokásos megnyilvánulások jönnek elő, amelyek elfogadása nélkül Jób csak istentelen túlélő lesz.

A vadászpraxis példájához nyúl. A verem és a háló példája – gondolja magában – nagy igazságot tartalmaznak: „Aki másnak vermet ás, maga esik bele.” Az önkényes istentelen Bildád szerint hálóba kerül. Se ereje, se bölcsessége nem segít rajta. Értelmesnek tűnt tervezgetése elvész. És ha egyik csapdát megússza, a következő leselkedik rá. Érdekes, hogy Bildád szavai mögött egyáltalán nem hallatszik ki a hit. Mintha az Úr hiányozna mindenből, amit elmond. Isten számára egy személytelen erő, és egyedül az ember a saját szerencséjének a kovácsa. Mintha minden csak az embertől függne. Az elő Isten nem avatkozik bele az életébe.

Pedig bővülködik az Ószövetség olyan igékben, ahol a csapda is csak eszköz: Mert „ő ment meg téged a madarász csapdájától...” (Zsolt 91,3)

Jób elidegenedésére utal. 15. vers.

A következő példa: a világosság és a sötétség példája váltakozása, amelyik a tisztátalan lelkiismeretre fókuszál. Nincs bennünk hit, ami az Ószövetségre annyira jellemző.

Dávid hite: „Világosságom és segítségem az Úr, kitől félnék? Életemnek ereje az Úr, kitől rettegnék?” (Zsolt 27,1)

Kóráh fianak hite: „Küldd el világosságodat és igazságodat: azok vezessenek engem!” (Zsolt 43,3)

„Fényözön árad az igazra, és öröm a tiszta szívűekre.” (Zsolt 97,11)

Ézsaiás hite: „Jákób háza, jöjjetek, járjunk az Úr világosságában!” (Ézs 2,5)

Végül: „A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát.” (Ézs 9,1)

Jézus szavai: „*Én vagyok a világ világossága* (Jn 8,12)!”

Igaz képek ezek a szenvedőről és szenvedéséről Istenhit nélkül? Bildád állításait alátámasztja a 20. század is. Lenin és Sztálin gyermekei szépen kúsztak fölfelé a ranglistán, most pedig minden örököse keresi önmagát. Köpönyegforgatók lettek. Hitler magáévá tette a világot, de hová jutottak eszméi? Pokolba taszítják a gondolkodást és elsorvasztják az elmét. De a személyes élettörténetek is ezt mutatják. A sikeres és harcias magánvállalkozók nem kis vagyont halmoztak fel, de végül a pszichiátriai zárt osztályok lakóivá váltak.

De a keresztyénség és benne a keresztyének sem úszták meg ezt a szemléletes lejtőt. Amikor „otthon” már nem volt táptalaj az evangéliumnak, akkor a gyarmatok felé vették az irányt. A keresztyénség minden ellenségét le akart tarolni, mert másképpen gondolkodott, és mára a világ legjobban szerteágazott vallása. Hol áll ma az egyház? A gógösistenhit csak kétségbeesetten nézi, hogyan döntik Franciaországban a középkorban felépített keresztyén templomokat, vagy épp egyes ruhadarabok hogyan válnak mindennapos eszközökké ott, ahol addig még szemtől szembe néztek egymással az emberek. Mindent megghiúsított a gyakorlati ateizmus. Csak cselekedj, csak menj céljaid után, ha belebuksz, akkor istentelen vagy. Majd rád húzzák a véres lepedőt, mint Arany János Ágnes asszonyára: „*Ágnes asszony a patakban Fehér lepedőjét mossa; Fehér leplét, véres leplét A futó hab elkapdossa. Oh! irgalom atyja, ne hagyj el. S Ágnes asszony a patakban Régi rongyát mossa, mossa - Fehér leple foszlányait A szilaj hab elkapdossa. Oh! irgalom atyja, ne hagyj el.*”

Egy bizonyos mértékig igaza van Bildádnak, és ezt a bölcsességirodalom nem is cáfolja. Különleges hatalommal mindent el lehet érni. A rossznak különleges hatalma van, de létezik egy teljesen más igazság is, amelyik beismerő vallomással nyit. Mint Zákheus és mint a kereszten lévő lator. Ők nem magyarázkodnak, nem lépnek a mentegetőzés útjára. Ők bűnvallást tesznek. Sokan ma is úgy élnek, mint a bolond gazdag vagy a gazdag ifjú, de a Jézusi látás kell a világba, amelyik kimondja: „*Mondom nektek, hogy ugyanígy nagyobb öröm lesz a mennyben egyetlen megtérő bűnösön, mint kilencvenkilenc igaz miatt, akinek nincs szüksége megtérésre.*” (Lk 15,7)

A bűn valósága, a bűn igazi tudata szükséges: „*Uram, ne fáradj, mert nem vagyok méltó arra, hogy a hajlékomba jöjj. De magamat sem tartottam méltónak arra, hogy elmenjek hozzád, hanem csak szólj, és meggyógyul a szolgám.*” (Lk 7,6-7)

Ezt a hitet Jézus mindennél többre becsüli és példaként tárja még a zsidóság elé is.

A „csalhatatlan és büntelen” életemet védeni, látásomat felmutatni nem kell ott, ahol mindent tudnak Rólam. Név szerint ismer. Jézus az igazi védelmezőm és

kővárom, engem Ő véd meg mindentől. Még az oly rettenetes haláltól is, amelynek jelenvalósága biztos és valóságos.

A 11. versről arról olvasunk, hogy mi az, ami Bildád gondolkodásmódját megrémiszi. Akik úgy gondolkodnak, mint Bildád, azok valóban a félelem Királyához tartoznak. A halállal minden véget ér ott, ahol nincs valódi ÉLET. A halállal minden véget ér ott, ahol nincs istenfélelem. A halállal minden véget ér ott, ahol nincs gyökér és ág. (lásd Jel 22,16) Aki nem ismeri Istent csak egyszer hal meg, de végérvényesen. Örök pusztulás a vége annak az életnek, amelyik homokra építette házát. Nincs emlékezete az istentelennek.

Mi vajon a félelem királyának az áldozatai vagyunk vagy a Királyok Királyának az örökösei? Örökös vagy áldozat akarsz lenni, drága testvérem! A mindenkori áldozat szerepében nem lehet egy életen át tetszelegni. Válg örökkössé! Isten országának az örökösévé, amelyikben **„első zsenge a Krisztus; azután a kik a Krisztuséi, az ő eljövetelekor.”** (IKor 15,23)

Utóima: Imádkozzunk lelki látásért, hogy meglássuk mi a szenvedés oka és gyökere. Imádkozzunk mások szenvedéseinek a meglátásáért, és felismeréséért, hogy ne moralizáljunk ott, ahol csendbe kell lenni és együtt érzően, beleérzően segíteni, mert Jézusnak igaza van: *„Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.”* (Lk5,31-32) Jakab apostol tanácsát szívleljük meg: *„Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének* (Jak 5,16)“

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Hitetek próbája állhatatosságot eredményez(Jak 1, 3).” Ámen.

Ének:346. dicséret: „Győzhetetlen én köszálom...”